

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 9. 4. 1959, sp. zn. Cz 82/59

Číslo: 51/1959

Právní věta:

K otázce náhrady škody způsobené opitým řidičem.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 09.04.1959

Spisová značka: Cz 82/59

Číslo rozhodnutí: 51

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Náhrada škody

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalující poistovna uplatnila proti žalovanému, řidičovi nákladného auta právom postihu nárok na zaplatenie sumy 4 368 Kčs. Túto sumu vyplatila totiž z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, riadeného žalovaným, ktorý tiež škodu zavinił a bol preto právoplatne trestne odsúdený.

Ludový súd v Novom Meste n. Váhom žalobu zamietol.

Krajský súd v Bratislave rozhodnutie súdu prvej stolice potvrdil.

Vo veci bolo síce zistené, že žalovaný bol odsúdený pre trestný čin podľa § 221 ods. 1 a 2 tr. zák., nakoľko ako riadič nákladného auta, po požití alkoholického nápoja šiel autom v tomto stave neprimerane rýchle a tak neopatrne, že narazil na iné auto, riadičovi ktorého spôsobil ťažké ublíženie na zdraví. Oba sudy sa však zhodli na tom, že žalovaný nespôsobil škodu ani úmyselne a ani v opilosti, nakoľko jeho stav po požití alkoholu nie je vraj možné kvalifikovať ako opilstosť v zmysle § 6 vyhl. č. 132/1951 Ú. v.

Najvyšší súd rozhodol na sťažnosť pre porušenie zákona podanú predsedom Najvyššieho súdu, že rozhodnutím krajského súdu bol porušený zákon.

Odôvodnenie:

Podľa ustanovenia § 6 vyhl. č. 132/1951 Ú. v. patrí poistovni právo na úhradu čiastok, ktoré vyplatila

z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, okrem iného voči poistenému, ktorý spôsobil nehodu úmyselne alebo v opilosti. V súdnej veci je potom otázkou, či na strane žalovaného išlo o opilosť v zmysle tohto ustanovenia. Ľudový súd aj krajský súd nepovažovali túto podmienku práva postihu žalujúcej poisťovne za splnenú. Podľa názoru ľudového súdu môže stav opitosti prichádzať tu do úvahy len vtedy ako podmienka práva postihu, ak ide o stav paralýzy, kedy musí byť zistené u opitej osoby najmenej 1,5 promile alkoholu. Krajský súd potom uviedol vo svojej úvahe, že žalovaný vypil podľa zistenia tesne pred nehodou asi 3-4 dc vína, čo vraj nezodpovedá za normálnych predpokladov stupni opitosti podľa ustanovenia § 6 písm. a) cit. vyhlášky, pričom vraj boli účinky alkoholu následkom ďalších okolností tak zmiernené, že je vylúčené, aby alkohol v krvi žalovaného presiahol hladinu 1 promile.

S týmto výkladom pojmu opitosti v ustanovení § 6 písm. a) cit. vyhlášky nie je však možné súhlasiť. Pojem opitosti podľa tohto ustanovenia je potrebné chápať v celkovej súvislosti so zmyslom a účelom poistenia zákonnej zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel, ako ich upravila vyhl. č. 132/1951 Ú. v. (teraz vyhl. č. 38/1957 Ú. v.). Toto poistenie svojim rozsahom zahrnuje v podstate všetky k jazde používané motorové vozidlá na území republiky (§ 1) a kryje teda prakticky takmer všetky škody, ktoré prevádzkou motorových vozidiel môžu tu vzniknúť. Za hospodársky priaznivých podmienok poskytuje potom poistenie v celom tomto rozsahu zaistenie všetkých prevádzateľov motorových vozidiel proti následkom ich zákonnej zodpovednosti za škody spôsobené pri tejto prevádzke. Sprísnené hľadiská pre zodpovednosť za tieto škody v príslušných zákonných predpisoch, pochopiteľné povahou tejto prevádzky, znamenajú pravdaže značný rozsah záväzkov poisťovne vznikajúcich z tohto poistenia.

Ak sa teda poskytuje toto poistenie za zmienených výhodných podmienok v takom rozsahu, je potrebné z podobných meradiel vychádzať na druhej strane aj pri skúmaní práva postihu, ktoré má poisťovňa v prípadoch uvedených v § 6 cit. vyhlášky. Pokiaľ preto neplynú tieto dôvody z uvedeného ustanovenia celkom nepochybne a jednoznačne, je potrebné vykladať toto ustanovenie tak, aby to zodpovedalo tak uvedeným meradlom, ako aj pravidlom socialistického spolužitia. To platí pravdaže aj o pojmu opitosti. Posudzované z tohto hľadiska nie je preto možné dôjsť k inému záveru, ako že za opilosť podľa citovaného ustanovenia je potrebné považovať už taký stupeň alkoholického opojenia, ktorý znamená významnejšie zníženie duševných funkcií a celkovej pohotovosti, ktorých je treba pre bezpečné ovládanie motorového vozidla. Pri tomto výklade pojmu opitosti je tento dôvod práva postihu poisťovne postavený na roveň ostatným tam uvedeným dôvodom, čo by pravdaže pri výklade, zaujatom súdmi v súdnej veci, nebolo. Stupeň alkoholického opojenia, ktorý majú na mysli oba súdy, znamenal by totiž taký stav, kedy opitá osoba nie je už prakticky schopná motorové vozidlo riadiť a kedy by teda vlastne spôsobenie škody prevádzkou motorového vozidla nemohlo ani dobre prichádzať do úvahy.

Ďalej len tento výklad môže byť v súlade aj s pravidlami socialistického spolužitia, požiadavkom ktorého pravdaže zodpovedá aj to, aby riadič motorového vozidla pred nastúpením jazdy alkohol vôbec nepoužíval, neznižoval svoju schopnosť riadenia a neohrozoval bezpečnosť dopravy. Tento účel je potrebné sledovať aj pri výklade tohto ustanovenia.

Pokiaľ preto súdy došli k inému záveru a podľa toho vo veci rozhodli, porušili zákon v ustanovení § 6 písm. a) vyhl. č. 132/1951 Ú. v.